

ผู้นำชุมชนไทยในมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะภาษาราชการ: ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

เกาซัน เจ๊ะแเว¹, มาหะมาดารี แวโนะ², มะดาโอะ ปูเตะ³, คานียา มาแจะ⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง“ผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในประเทศมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะเป็นภาษาราชการ: ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของภาษามลายูในฐานะที่เป็นภาษาทางการและประจำชาติชาวมาเลเซียที่มีความหลากหลายทางภาษาและเชื้อชาติและทัศนของผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียต่อภาษามลายู ได้ใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงสังคม

ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญสำหรับประชาชนชาวมาเลเซียที่มีความหลากหลายในด้านภาษา เชื้อชาติ และภาษามลายูมีบทบาทในการควบคุมความมั่นคงของชาติและประชาชน ภาษามลายูไม่เพียงแต่เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความสามัคคีและเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย ถ้าหากไม่มีภาษากลางในการสื่อสารระหว่างกัน ความสามัคคีระหว่างประชาชนในชาติก็อาจจะไม่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้อย่างแน่นอน

ประชาชนจะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น สำหรับคนมาเลเซียเชื้อสายไทยนับถือศาสนาพุทธที่มาพึ่งเทศน์ที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายนั้น ผู้นำทางศาสนาพุทธก็จะใช้ภาษามลายูในการบรรยายธรรม นอกจากนี้พวกเขาจะใช้ภาษามลายูในการประชาสัมพันธ์เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมและศาสนารวมถึงกิจกรรมทางองค์กรต่าง ๆ ด้วย ผลจากการศึกษาวิจัย สามารถนำมาพัฒนาในการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

คำสำคัญ : มาเลเซีย ไทยพุทธ ภาษามลายู

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษามลายู คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

² อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

⁴ อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย (ผู้ช่วยนักวิจัย) คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

Abstract

This research aims to study the role of Malay language as the official and the national language in Malaysia which is a variety in their language and race. In addition, sociolinguistics theory is applied in order to analyze an attitude of Malaysian-Thai community leaders who are Buddhism in Kelantan, Malaysia towards Malay language.

Malay language is the official and the national language of Malaysia playing an important role to Malaysians with a variety of languages and races. Malay language also plays an important role for controlling the stability of the nation and citizens. Not only Malay language as a medium for communication but also it could build unique and good relationship between various races in Malaysia. As the matter of fact, it could be inferred that without language as a medium for communication; the unique between citizens in the country might not certainly succeed as the country's goal and objective.

Malaysians use Malay language to communicate in their daily life with different situations. For instance, when Malaysian-Thai Buddhists from various ethnic groups went to temples for listening to sermon; the religious leaders of Buddhism would give the sermon using Malay language. In addition, they use Malay language to public traditions, culture, and religion including organization activities. As the result, the findings reveal that this research could be able to apply in order to solve the unrest problems in three southern border provinces.

Keywords: Malaysia, Siamese, Malay language

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาเลเซียเป็นประเทศสหพันธรัฐ ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ 13 รัฐ โดยแยกเป็นสองส่วนตามสภาพภูมิศาสตร์คือ ด้านคาบสมุทรมุข (หรือแหลมมาลาญ) และด้านฝั่งตะวันออก นอกจากนี้ยังมีเขตของสหพันธรัฐอีก 2 เขต ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีพลเมืองที่หลากหลายทางภาษาศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เนื่องจากมีประชากรที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติ หลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน ในเอกสารของสำนักงานอ้างอิงทางประชากร (Population Reference Bureau) ได้ระบุถึงจำนวนประชากรของประเทศมาเลเซียใน ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) ว่ามีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 25.1 ล้านคน (The Ministry of Foreign Affairs. Malaysia. *MALAYSIA IN BRIEF*, 2000: 29) ขณะที่เอกสารการท่องเที่ยวซึ่งจัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศของมาเลเซียระบุว่า ในปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) ประเทศมาเลเซีย มีจำนวน

ประชากรทั้งสิ้น 23.26 ล้านคน ซึ่งสามารถจำแนกตามเชื้อชาติต่างๆ ได้ดังนี้มาเลเซีย ร้อยละ 58 จีนร้อยละ 26 อินเดีย ร้อยละ 7 และเชื้อชาติอื่น ๆ ร้อยละ 9 ในกลุ่มเชื้อชาติอื่นๆ ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มชนประมาณ 30 เผ่าพันธุ์ มีประชากรที่เป็นชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยอยู่ประมาณ 80,000 คน คนไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียโดยเฉพาะในรัฐเกดะห์ กลันตัน ปะลิสและ เประ ซึ่งเป็นดินแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยและเคยเป็นเมืองประเทศราชของไทยมาก่อน คนไทยเหล่านี้บางกลุ่มบางชุมชนได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแห่งนี้มานานและอยู่สืบทอดกันมาหลายชั่วคนดังที่อ้างศักดิ์ อายุวัฒน์ (2547: 182) กล่าวถึงคนไทยในรัฐกลันตันว่า “ในรัฐกลันตันนั้นได้มีคนไทยไปตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยมาเป็นเวลานานกว่า 400 ปีมาแล้ว คือราว ๆ แผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชา สมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งข้อนี้อาศัยหลักฐานจากสิ่งก่อสร้างของวัดพิภูลทอง หรือวัดบ่อเสม็ด ในท้องที่ตำบลบ่อเสม็ด” ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียเรียกชื่อใหม่ว่า ตำบลตีอือเปาะ เขียนเป็นตัวโรมันในสำเนียงมลายูว่า Terebuh อำเภอตุ้มบัต ประกอบด้วยคำบอกเล่าของชาวบ้านในละแวกนั้น หรือถ้าหลักฐานที่ว่ามีผู้อ้างอิงเลื่อนลอยหรือเห็นว่าอาจจะนานไป ก็ยังเชื่อได้ว่าอย่างน้อยก็ไม่ต่ำกว่า 200 ปี หรือเกือบ 200 ปี ดังปรากฏในหลักฐานจากจดหมายเหตุมอญมอญสมบัติ (ฉบับที่ 9) อันเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ตอนปราบปรามการกระด้างกระเดื่องของหัวเมืองประเทศราชมลายู

จากบันทึกและคำบอกเล่าที่กล่าวถึงคนไทยในมาเลเซียดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้เราทราบว่าคนไทยในมาเลเซียได้ตั้งรกรากและถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียมาช้านานแล้ว นอกจากนี้ยังมีคนไทยบางกลุ่มบางชุมชนได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในรัฐต่างๆ ทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียก่อนที่ประเทศสยามจะเสียดินแดนส่วนนี้ให้แก่ประเทศอังกฤษ ดังที่อรุณ เอ/แอล บุญเที่ยง (Arun A/L Boontiang, 1990:6-7) กล่าวถึงการอพยพของผู้คนในยุคหนึ่งว่า “ในศตวรรษที่ 18-19 เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจที่เมืองสงขลาและเมืองนครศรีธรรมราช ราษฎรส่วนหนึ่งจึงอพยพมาอาศัยและบุกเบิกที่ดินทำกินในรัฐไทรบุรี ซึ่งขณะนั้นมีที่ดินว่างอุดมสมบูรณ์ และผู้ปกครองมีนโยบายอย่างแน่ชัดในการ ส่งเสริมการเพาะปลูก” ต่อมาเมื่ออังกฤษมอบเอกราชคืนให้แก่สหพันธ์มาลายาใน พ.ศ. 2500 คนไทยในมาเลเซียจึงเปลี่ยนสัญชาติเป็นมาเลเซียในฐานะที่เป็นผู้ตั้งถิ่นฐานมาดั้งเดิม (คนติดแผ่นดิน) และส่วนใหญ่ก็ยังคงตั้งหลักแหล่งอยู่ในรัฐต่าง ๆ ทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะในรัฐ เกดะห์ และรัฐกลันตัน

จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในประเทศมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะเป็นภาษาราชการในชุมชนตุ้มบัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการสร้างชาติของรัฐบาลมาเลเซีย โดยเฉพาะการนำภาษามลายูเป็นเครื่องมือสำคัญในการหล่อหลอมพลเมืองต่างชาติพันธุ์อันเป็น

ผลให้เกิดผลทั้งในทางสร้างสรรค์และทำลาย อัตลักษณ์ของชาวไทยพุทธซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในรัฐกัลตันตัน ตลอดจนศึกษารูปแบบการอนุรักษ์ภาษาแม่และภาษาถิ่นในขณะที่ต้องยอมรับความสำคัญของภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาราชการ และภาษาประจำชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐ- กัลตันตัน ประเทศมาเลเซีย
2. เพื่อศึกษาทัศนของผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกัลตันตัน ประเทศมาเลเซีย ภาษามลายู

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบบทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกัลตันตัน ประเทศมาเลเซีย
2. ทำให้ทราบทัศนของผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐ กัลตันตัน ประเทศมาเลเซีย ต่อภาษามลายู

ภาษามลายูในมาเลเซีย: ประวัติศาสตร์

สำหรับภาษามาเลเซียหรือภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติไม่ใช่เป็นภาษาเฉพาะของชนเผ่าใดเผ่าหนึ่ง แต่ภาษามลายูอยู่ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติตั้งแต่ประเทศมาเลเซียได้รับเอกราชในฐานะหรือรูปแบบของกลุ่มมาลายา ในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 เนื่องจากภาษามลายู คือภาษาเดียวที่เป็นภาษาของชาติหรือของประเทศ ที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ นอกจากนั้นภาษามลายูมีน้ำหนักมากขึ้น ในเมื่อภาษามลายูกลายเป็นภาษาทางการของประเทศ ในปี ค.ศ. 1968 (Awang Sariyan 1984: 52) ในปี ค.ศ. 1987 รัฐบาลได้ออกกฎระเบียบ นอกจากภาษามลายูจะเป็นภาษาที่เป็นทางการหรือภาษาประจำชาติแล้วภาษาอังกฤษยังสามารถใช้ได้ในช่วงเวลา 10 ปี ข้างหน้า คือจนถึงปี ค.ศ. 1967 (Asmah 1978: 13) แต่เรื่องดังกล่าวไม่สามารถที่จะควบคุมความวุ่นวายทางการเมืองได้ หลังจากนั้นไม่กี่ปีก็เกิดเหตุการณ์นองเลือดในการเลือกตั้ง ในวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1969 ผลจากเหตุการณ์ดังกล่าวในต้นปี ค.ศ. 1970 เพื่อลบล้างความน้อยใจของชนเผ่าต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซีย ท่านอับดุลรอซัค (Tun Abdul Razak) ในสมัยที่ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านก็ได้เปลี่ยนจากคำว่า “ภาษามลายู” เป็น “ภาษามาเลเซีย” ถึงแม้ว่าในมาตรา 152 แห่งรัฐธรรมนูญของประเทศมาเลเซีย ยังระบุว่าภาษามลายูยังเป็นภาษาประจำชาติและเป็นภาษาทางการของประเทศ

มาเลเซีย แต่ต้องจำไว้ว่าในช่วงที่มีการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คำว่า “มาเลเซีย” นั้น ยังไม่ปรากฏแต่อย่างใด (Asmah 1982: 89)

แท้จริงแล้วการก่อตั้งของประเทศมาเลเซียได้มีการวางแผนในสมัยของนายกรัฐมนตรีของแผ่นดินมาลายา คือท่านตังกูอับดุลเราะฮ์มาน (Tuanku Abdul Rahman) ในปี ค.ศ. 1961 เพียงแต่ว่าข้อเสนอดังกล่าวสามารถเป็นรูปธรรมได้ ในวันที่ 6 กันยายน ค.ศ. 1963 ซึ่งในปีเดียวกันนั้นได้เปลี่ยนชื่อจาก “สหพันธ์ มาลายา” เป็น “มาเลเซีย” คือได้มีการร่วมกันกับสิงคโปร์ และบอร์เนียวตะวันตก (กาลิมันตันตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย ซาบาร์และซาราวัก ซึ่งในปัจจุบันมีนามว่า มาเลเซียตะวันตก) หลังจากนั้น ระบบการสะกดคำใหม่ในภาษามาเลเซีย จนกระทั่งปัจจุบันนี้ยังมีการอนุรักษ์ ได้ทำความรู้จักและได้ใช้ในพิธีอย่างเป็นทางการในครั้งแรกตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ. 1972 สุดท้าย ในปี ค.ศ. 1990 ครั้งแรกของภาษามาเลเซียที่ถูกนำไปใช้ในศาลอย่างเป็นทางการ ซึ่งก่อนหน้านั้นทางศาลได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการว่าความในศาล ถึงแม้ว่าในช่วงแรก ๆ ของการเปลี่ยนแปลงจะมีอุปสรรคไปบ้าง แต่เพื่อให้ภาษามาเลเซียเป็นภาษาทางการแล้ว ผู้ใช้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันรณรงค์ในการใช้ภาษาดังกล่าว (Darwis Harahap 2005: 103) ในระยะหลัง โดยเฉพาะในช่วงกลางปี ค.ศ. 1999 ได้มีการฟื้นฟูและใช้ภาษามลายูอีกครั้ง หนึ่ง คำว่า “ภาษามลายู” ที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของประเทศ ตามที่ได้ปรากฏไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นบทบาทของ “Dewan Bahasa Pustaka (DBP)” โดยที่ ได้รับและสนับสนุนทางการเมืองอย่างเข้มแข็งจากรัฐบาลมาเลเซียอย่างเป็นทางการ (Asmah 1987: 27)

พื้นฐานของภาษา

ภาษามลายูในฐานะที่เป็นภาษาของชาติสำหรับประเทศที่ได้รับเอกราช ภาษามลายูจะต้องรับภาระหน้าที่ใหม่ นอกจากเป็นภาษาของประเทศแล้ว ยังจะต้องใช้ในการบริหารประเทศอีกด้วย ภาษาที่ใช้ติดต่อกันไป และเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารพร้อมทั้งวิชาการที่ใช้ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้มีการดำเนินการของภาษามลายู อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่ปี ค.ศ. 1957 ในช่วงที่ประเทศมาเลเซียได้รับเอกราช ฐานะความเป็นอยู่ของภาษามลายู เป็นภาษาประจำชาติที่มีการจารึกไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของมาเลเซีย มาตราที่ 1 บทบัญญัติที่ 152 ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับภาษาว่า “ภาษาประจำชาติคือภาษามลายู และการเขียนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ”

ศาสตราจารย์ ดร. อัสมะฮุ หะยีอูมา (Asmah 1978: 64) ในหนังสือของท่านที่มีชื่อว่า “การวางแผนทางด้านภาษา” โดยมีการเจาะลึกเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวกับการวางแผนที่มีความเกี่ยวเนื่องกันกับภาษามาเลเซีย ได้ให้ความหมายของภาษาของชาติว่าเป็นการกล่าวถึง

หรือบอกถึงเอกลักษณ์ หรือสัญลักษณ์และเอกราชของประเทศ จากความหมายดังกล่าว เราจะเห็นได้ว่าภาษาของชาตินั้นมีหน้าที่ที่กว้างใหญ่ หรือยิ่งใหญ่มาก เพราะจะเป็นสัญลักษณ์ของการร่วมมือและความเป็นเอกราชของประเทศอีกด้วย

ภาษามีความหลากหลาย

ความหลากหลาย (diversity) ของภาษามีได้หลายอย่าง ความแตกต่างกันของภาษาต่าง ๆ ในโลกก็เป็นความหลากหลายอย่างหนึ่ง ภาษาในสังคมหนึ่งย่อมต่างจากภาษาของอีกสังคม เพราะสังคมที่ต่างกันย่อมมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน และภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจึงย่อมแตกต่างกันด้วย นักภาษาศาสตร์จำแนกภาษาต่างๆในโลกด้วยเกณฑ์ต่าง ๆ กัน เช่นจำแนกตามการสืบสายร่วมกันออกเป็นตระกูลภาษาต่างๆ ภาษาในตระกูลเดียวกันย่อมมีความคล้ายคลึงกันมากกว่าภาษาคนละตระกูล

นอกจากนั้น นักภาษาศาสตร์ยังจำแนกในโลกด้วยเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เช่นการเรียงลำดับคำในประโยค ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น SVO (ประธาน-กริยา-กรรม) SOV (กริยา-ประธาน-กรรม) SOV (กรรม-กริยา-ประธาน) เป็นต้น บางคนจัดกลุ่มภาษาตามเขต (area) เช่น ภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาษาหมู่เกาะแปซิฟิก ภาษาสแกนดิเนเวีย เป็นต้น ภาษาที่อยู่ในเขตเดียวกันมีความใกล้ชิดกัน และมีลักษณะร่วมกันมาก จึงมีความคล้ายคลึงมากกว่าภาษาที่อยู่ห่างไกลกัน ถึงแม้ว่าเป็นคนละตระกูลก็ตาม การที่ประเทศหนึ่งประเทศใดมีภาษาที่ใช้ในประเทศหลากหลายภาษา ก็แสดงให้เห็นอีกด้านหนึ่งของความหลากหลายของภาษา ในประเทศแคนาดา มีภาษาที่ใช้อยู่ถึง 11 ตระกูลภาษาซึ่งประกอบด้วยภาษาที่แตกต่างกันถึง 53 ภาษานอกจาก 53 ภาษานี้แล้ว ยังมีภาษาที่ติดมากับผู้อพยพที่เข้ามาอยู่ภายหลังอีก ที่เป็นที่ยู่อักกันดี ได้แก่ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และนอกจากนั้นยังมีภาษาไอซ์แลนด์ ภาษาจีน ภาษารัสเซีย และภาษายุโรปอื่น ๆ อีก ความหลากหลายของภาษานี้เองที่เป็นจุดกระตุ้นให้นักภาษาศาสตร์ สังคมสนใจศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาในสังคม

ในภาษาศาสตร์สังคม มีคำที่หมายความถึง “ภาษาชนิดหนึ่ง” ที่มีลักษณะต่างจากชนิดอื่น ๆ คือ คำว่า **วิธภาษา** (Language variety) คำว่า วิธภาษา ชี้บ่งความจริงที่ว่า ภาษามีความหลากหลาย มีหลายแบบหลายประเภท วิธภาษาอาจหมายถึง ภาษาหนึ่งภาษาใดที่ต่างจากอีกภาษาก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว คำนี้จะใช้ในความหมายที่ว่าชนิดต่าง ๆ ของภาษาใดภาษาหนึ่ง

ภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคม

ข้อเท็จจริงที่ว่าภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม เฟิร์ธ (Firth 1964) เสนอให้มีการศึกษาซึ่งเน้นความจริงที่ว่าในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเราไม่มีตอนใดเลยที่เราจะหลุดพ้นจากอิทธิพลของสังคม เรียกการศึกษาเช่นนี้ว่า sociological linguistics (ภาษาศาสตร์สังคมวิทยา) ตัวอย่างประเภทของภาษาที่ระบุไว้ในพจนานุกรมล้วนแสดงให้เห็นอิทธิพลทางสังคมทั้งสิ้น เช่น colloquial (ภาษาปาก) slang (สแลง) literary (ภาษาวรรณคดี) technical (ศัพท์เทคนิค) scientific (ภาษาวิทยาศาสตร์) conversational (ใช้เฉพาะถิ่น) (Firth 1964 : 66 67) ซึ่งเฟิร์ธกล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อเรามาตั้งแต่เด็ก ๆ เราเล่นบทบาทตั้งแต่ระดับครอบครัว อาชีพ สังคม ไปจนถึงระดับชาติ และเราเรียนรู้การใช้ภาษาตามบทบาทของเราด้วย ดังคำกล่าวของเขาที่ยกมาข้างล่างนี้

The multiplicity of social roles we have to play as members of a race, nation, class, family, school, club, as sons, brothers, lovers, fathers, churchgoers, golfers, newspaper, readers, public speakers, involves also a certain degree of linguistic "specialization". (Firth 1964 : 67)

อิทธิพลของสังคมต่อเราผู้ใช้ภาษา ไม่เพียงแต่จะมีในแง่ของบทบาทต่าง ๆ ที่กำหนดการใช้ภาษาของเรา แต่ยังมีในแง่หน้าที่ของภาษาที่เราใช้ด้วย สังคมกำหนดให้การใช้ภาษาเพื่อการทักทาย เพื่อแสดงความเห็นด้วยหรือขัดแย้ง เพื่อให้กำลังใจ หรือกล่าวตำหนิผู้อื่น ฯลฯ เหล่านี้มีรูปแบบต่าง ๆ กันกล่าวคือไม่ว่าเราจะใช้ภาษาอย่างไรก็ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากสังคมของเราตลอดเวลา ดังนั้นถ้าเราจะศึกษาภาษา โดยดึงออกจากบริบทของสังคมก็คงจะทำได้ไม่ถนัด และนักภาษาศาสตร์สังคมเห็นว่าไม่ควรทำอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้ ไฮม์ส์ (Hymes 1964 : 451) จึงสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงทางภาษาแท้ที่จริงแล้วก็คือ การเปลี่ยนแปลงทางภาษาศาสตร์สังคมนั่นเอง ("Linguistic change is, in fact, socio-linguistic change.") เขาเน้นว่าการศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงของภาษาในปัจจุบันจะต้องนำบริบททางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เพราะสภาพของโลกในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้นหลายประการ นับตั้งแต่สมัยการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปเป็นต้นมา ผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่อภาษาคือทำให้เกิดความต้องการที่จะใช้ภาษาในหน้าที่หลากหลายและในแนวใหม่มากขึ้น ตัวอย่างเช่น การทำหน้าที่เป็นภาษามาตรฐาน การมีบทบาทระดับชาติและระดับนานาชาติ การเจริญเติบโตในด้านคำศัพท์และรูปประโยค การปรับตัวเองให้เข้ากับยุคใหม่ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันซึ่งแสดงความจริงที่ว่า ภาษาเปลี่ยนแปลงตามสภาวะของสังคม

การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามสภาวะของสังคมอาจเกิดขึ้นโดยสมาชิกในสังคมไม่รู้ตัว คือเป็นไปเองโดยธรรมชาติ แต่ในบางครั้งการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นโดยเจตนาของสมาชิกในสังคมก็ได้ เช่นในกรณีสมาชิกบางคนหรือบางกลุ่มที่มีอำนาจ ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกี่ยวกับภาษาในสังคม หรือเสนอแนวทางให้ภาษาเปลี่ยนไปตามทิศทางที่พึงประสงค์ ความจริงข้อนี้เป็นที่มาของการศึกษาที่มักรวมเรียกว่า **การวางแผนภาษา** ซึ่งครอบคลุมหลายหัวข้อย่อยที่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับกรวางทิศทาง เพื่อให้ภาษาเปลี่ยนแปลงโดยเจตนาทั้งสิ้น ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดในบทนี้เป็นหลักการกว้าง ๆ ที่นักภาษาศาสตร์สังคมยึดถือร่วมกัน และเปรียบเทียบมูลฐานอันเป็นที่มาของกรอบความคิดของการศึกษาหัวข้อต่าง ๆ ในภาษาพูด หรือการแปรที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของผู้พูดนั่นเอง

บทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมลายูเซียเชื้อสายไทย ภาษาและวัด

ชาวมลายูเซียเชื้อสายไทยคงมีความศรัทธาในพุทธศาสนาโดยเคร่งครัด ยึดถือวันสำคัญทางศาสนาเช่นเดียวกับในประเทศไทย มีการบำรุงพระพุทธรูปอย่างต่อเนื่อง แต่ละชุมชนจะมีวัดเป็นที่ใช้ประกอบศาสนากิจ รวมทั้งประชาชนได้อาศัยใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ นอกจากชุมชนสยามแล้ว ยังมีกลุ่มชาวจีนและอินเดียที่นับถือศาสนาพุทธที่มากرابไหว้และได้ทำบุญช่วยเหลือวัดไทยซึ่งทำให้วัดไทยมีการพัฒนามากยิ่งขึ้นโดยมีสิ่งปลูกสร้างมากมายพร้อมทั้งพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลกด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “พุทธศาสนาและวัดสำหรับชาวสยามหรือชาวมลายูเซียเชื้อสายไทยเป็นศูนย์รวมทางจิตใจ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม” ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงเชื้อสายไทยอย่างแท้จริง

วัดเป็นเอกลักษณ์ของชาวมลายูเซียเชื้อสายไทยที่อาศัยอยู่ในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งตรงกับคำพังเพยที่ว่า “ มีวัดอยู่ที่ไหน ที่นั่นจะต้องมีคนไทย ” วัดในรัฐกลันตันมีจำนวน 20 วัด และ 4 สำนักสงฆ์ ส่วนในอำเภอตุมปัตนั้น มีเพียง 13 วัดเท่านั้น จะเห็นได้ว่าชาวมลายูเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธโดยส่วนใหญ่แล้วได้รวมตัวกันในอาณาบริเวณดังกล่าวในปัจจุบัน วัดและศาสนาพุทธอยู่ในภาวะวิกฤต ดังที่ผู้วิจัยได้สังเกตและตั้งคำถามจากหลาย ๆ วัดที่มีอยู่ในอำเภอตุมปัต คนมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธมีจำนวนน้อยมากที่จะเป็นพระ หรือสามเณร ซึ่งเป็นเหตุให้จำนวนพระที่มีอยู่ในบางวัดในอำเภอตุมปัตนั้นมีจำนวนน้อยมากคือเพียงแค่ 2 รูปเท่านั้น และพระหรือสามเณรดังกล่าว ไม่ใช่ดั้งเดิมจากมาเลเซีย แต่จะมาจากประเทศไทย ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจของมาเลเซียที่มีการขยายตัวและมีความเจริญมากขึ้นซึ่งทำให้ประชาชนมีโอกาสในหางานทำได้มากยิ่งขึ้นและอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันและดึงดูดความสนใจโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน

หรือคนยุคใหม่ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทัศนคติของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนซึ่งไม่ค่อยจะให้ความสำคัญต่อศาสนาพุทธมากเท่าที่ควร ปัญหาเหล่านี้ ได้เพิ่มทวีคูณมากขึ้นในเมื่อกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศมาเลเซียไม่อนุญาตให้ข้าราชการหยุดหรือลางานเพื่อไปทำพิธีบวชสามเณรและอื่น ๆ เป็นต้น

ในสังคมชาวสยามส่วนใหญ่แล้วจะใช้ภาษาในการสนทนาเป็นภาษาที่หนึ่ง คือภาษาไทย สำเนียงตากใบ (เงาะ) ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากภาษาดังกล่าวแล้ว ประชาชนชาวสยามก็จะใช้ภาษาที่สองในการสนทนา นั่นคือภาษามลายู สำเนียงกลันตัน ภาษามลายูทางการ ภาษาจีนฮกเกี้ยน และภาษาไทยกลาง เป็นต้น ภาษาที่ใช้ในการเทศน์นั้น พระแต่ละรูปจะมีวิธีการเทศน์โดยใช้ภาษาที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไป ซึ่งขึ้นอยู่กับประชาชนที่มาฟัง อาทิ ถ้าหากว่าผู้ที่มาฟังนั้น ส่วนใหญ่เป็นคนสยาม พระก็จะเทศน์ในภาษาไทยสำเนียงตากใบหรือเงาะนั่นเอง นอกจากนั้น ถ้าหากผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นประชาชนคนจีน พระก็จะใช้ภาษาจีนผสมกับภาษาไทยบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาหรือหลักคำสอนที่จำเป็นจะต้องใช้ศัพท์ทางการที่มีอยู่ในตำราเพื่อประชาชนจะได้เข้าใจในบทธรรมะไปในทิศทางเดียวกัน แต่เมื่อประชาชนที่มาฟังธรรมะที่วัดมาจากหลากหลายชนเผ่า คือคนจีนและคนสยามแล้ว พระจะเทศน์โดยใช้ภาษาจีนฮกเกี้ยนภาษาไทย และภาษามลายูปะปนกันไป

ภาษาและชุมชน

ประชากรหรือประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตันโดยส่วนใหญ่แล้วจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ถึงแม้ว่าจะมีบ้างที่ทำการค้าขายหรือเป็นข้าราชการ แต่มีจำนวนที่น้อยมาก ประชาชนเหล่านั้นจะสร้างบ้านที่อยู่อาศัยตามบริเวณรอบ ๆ วัดและอยู่ใกล้ ๆ กับแม่น้ำลำธาร เนื่องจากในสมัยก่อนนั้นเครื่องมือสื่อสารไม่ได้ทันสมัยเหมือนกับในสมัยปัจจุบันนี้ ถนนหนทางไม่สะดวกสบายเหมือนกับในปัจจุบันซึ่งคนในสมัยก่อนส่วนใหญ่แล้วจะใช้แม่น้ำลำธารไว้ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนภายนอก ส่วนศิลปะในการสร้างบ้านที่อยู่อาศัยนั้นก็มีความคล้ายคลึงกับศิลปะในการสร้างบ้านของคนไทยทางภาคใต้ของไทย โดยทั่วไปประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวจะปลูกผักสวนครัวซึ่งจะมีรายได้พอประมาณในการที่จะเลี้ยงชีพหรือหารายได้เพื่อจุนเจือหรือเก็บไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนสยามโดยส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในรูปแบบที่พอเพียงเพราะว่าประชาชนเหล่านี้รู้ดีว่าควรจะทำเนืองการกับชีวิตอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ที่อาศัยอยู่

ชาวสยามหรือชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธที่อาศัยอยู่ในอำเภอตุมปัตนั้น เป็นประชาชนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้หลาย ๆ ภาษา ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้จะเห็นว่าภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีทั้งหมด 6 ภาษาที่ใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวัน กล่าวคือ

ภาษาไทยสำเนียงตากใบ ซึ่งเป็นภาษาแม่ ภาษาไทยกลาง ภาษามลายูสำเนียงกลันตัน ภาษามลายูกลาง ภาษาจีนฮกเกี้ยน และภาษาอังกฤษ ซึ่ง ประชาชนชาวสยามส่วนใหญ่แล้วจะใช้ภาษาไทยสำเนียงตากใบ ในการสนทนาทุกสถานการณ์ในหมู่ชาวสยามด้วยกันที่อาศัยอยู่ในอำเภอตุมบัต หรือที่อาศัยอยู่ในทางภาคใต้ของประเทศไทย เนื่องจากชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน ยังมีญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งถือว่าภาษาดังกล่าวยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนทนาหรือสื่อสารระหว่างทั้งสองประเทศ สำหรับผู้นำท้องถิ่นก็ได้ใช้ภาษาไทยสำเนียงตากใบ ในการประชุมต่าง ๆ ในชุมชนที่มีประชาชน 100% เป็นชาวสยาม ส่วนในชุมชนใดที่มีประชาชนปะปนกันก็จะใช้ภาษาในการสื่อสารที่ปะปนกันไปเช่นกัน พร้อมกันนั้นภาษาไทยกลางก็จะมีการใช้บ้าง แต่โดยทั่วไปแล้วจะใช้ภาษาไทยกลางก็ต่อเมื่อประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนที่แตกต่างกัน หรือในรัฐที่ต่างกัน ดังเช่น คณะวิจัย พระ ผู้นำชุมชน หรือ ประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐ กลันตันจะใช้ภาษากลางในการสื่อสารกับคณะวิจัย ส่วนการเขียนนั้นก็จะใช้ภาษาไทยกลางในการสื่อสารหรือให้ข้อมูลข่าวสารพร้อมทั้งภาษามลายู

รัฐกลันตันมีประชากรมลายูที่อาศัยอยู่เกินกว่า 90% และภาษามลายูเป็นภาษาทางการของประเทศมาเลเซีย ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาษามลายูเป็นภาษาที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศใช้กัน ซึ่งในจำนวนนั้นก็เป็นชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลัน ประเทศมาเลเซีย จะเห็นได้ว่าภาษามลายูจะใช้ได้ในทุกสถานการณ์ ส่วนภาษามลายูสำเนียงกลันตันนั้นจะใช้ในการสื่อสารกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหรือในรัฐกลันตันเท่านั้น จะเห็นได้ว่าประชาชนชาวสยามสามารถใช้ภาษามลายูสำเนียงกลันตันในการสื่อสารได้ และยังมีประชาชนชาวสยามซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูสำเนียงกลันตันได้ กล่าวคือประชาชนชาวสยามที่มีอายุมากกว่า 60 ปี (คนชรา) ซึ่งเหมือนกับประชาชนชาวมลายูที่อาศัยอยู่ทางภาคใต้ของไทยที่ไม่สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยได้เช่นกัน

ภาษาและการเมือง

ภาษาและการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ บทบาทของภาษาในประเทศมาเลเซียมีความเกี่ยวเนื่องกับปัจจัยทางการเมือง อาทิปัญหาชายแดนทางการเมืองของประเทศมาเลเซียที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ประเทศมาเลเซียมีความแตกต่างกับประเทศที่มีประชากรหลากหลาย เผ่าพันธุ์ ที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน ในการก่อตั้งและการสถาปนาประเทศมาเลเซีย มีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งกับภาษาและการเมืองมลายู ประชากรที่ไม่ใช่มลายู อาทิ คนจีน คนอินเดีย และคนสยาม (ไทย) ซึ่งไม่ถือว่าเป็นประชากรดั้งเดิม ดังนั้นสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับก็มีความแตกต่างกันกับประชากรดั้งเดิม (ชาวมลายู) ตั้งแต่สมัยราชวงศ์มะละกา

ภาษามลายูได้กลายเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกับชนต่างชาติ หลังจาก มาเลเซียได้รับเอกราชภาษามลายูเป็นสิ่งแรกที่เลือกใช้หลังจากได้รับเอกราชเมื่อ 50 ปีที่แล้ว

จากความเป็นเอกราชทางการเมืองของมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตยที่ไม่ได้กีดกัน ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิทางการเมืองที่เท่าเทียมกัน อาทิเช่น คนสยาม ที่มาจากรัฐเคดาห์สามารถดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และเป็นตัวแทนของคนสยามใน รัฐสภาเพื่อเสนอสิทธิและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนสยามดังกล่าว ในรัฐสภามาเลเซียจะใช้ ภาษาเดียวในการสื่อสารเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด และภาษาทางการ ดังกล่าวจะเป็นภาษาที่สามารถเชื่อมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในระยะเริ่มแรกของการรับเอกราช ของประเทศมาเลเซียจะให้โอกาสแก่ประชาชนเพื่อที่จะเลือกสัญชาติรวมถึงประชาชนชาวสยาม ด้วย โดยที่รัฐบาลได้ให้เงื่อนไขกับชาวสยามดังกล่าวแต่ไม่ได้ทำการบันทึกเป็นทางการว่า หากผู้ใด มีความประสงค์อยากได้สัญชาติมาเลเซียหรือทำบัตรประจำตัวประชาชนสีน้ำเงิน ซึ่งบัตรดังกล่าว มีฐานะเท่าเทียมกับคนมลายู และต้องสามารถพูดสื่อสารเป็นภาษามลายูได้ แต่พบว่าคนสยาม ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับบัตรประจำตัวประชาชนสีน้ำเงินดังกล่าวเนื่องจากพวกเขาไม่สามารถพูดคุย ด้วยภาษามลายู ชาวสยามดังกล่าวจะได้รับบัตรสีแดงแทน กระทั่งถึงปัจจุบันสำหรับคนแก่บางคน ยังต้องถือบัตรประชาชนสีแดงอยู่

ทัศนของผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยต่อภาษามลายู

ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อประชาชนชาวมลายูที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ซึ่งมีทัศนะ หรือแนวคิดที่หลากหลาย ซึ่งภาษามลายูเป็นภาษาทางการของประเทศมาเลเซียหลังจากได้รับเอกราช มีบางทัศนะให้ความเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เหมาะสมกว่าที่จะนำมาใช้เป็นภาษาทางการ และเป็นภาษาประจำชาติสำหรับประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ภาษาและชาติ บางทัศนะมองว่าภาษามลายูเป็นภาษาที่มาจากมาตรฐาน แต่บางทัศนะกลับมองว่า ภาษามลายูเป็นภาษาทางการที่เหมาะสมที่สุดเพราะว่าภาษามลายูตั้งแต่อดีตกาลได้ใช้เป็น ภาษากลาง ซึ่งใช้สำหรับติดต่อสื่อสารกันระหว่างประชาชนที่พูดในภาษาที่แตกต่างกันในสังคม มลายูและมุขัณดาร่า บางครั้งมีมุมมองที่หลากหลายทั้งในแง่ที่ดีและไม่ดี สำหรับผู้นำทางศาสนา ของชาวสยามสามารถแบ่งออกเป็น 2 ทัศนะต่อฐานะความเป็นอยู่ของภาษามลายูซึ่งเป็นภาษา ทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย คือ **ทัศนะแรก** ให้ความเห็นว่าภาษา มลายูในฐานะเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี มากเพราะว่าสามารถที่จะรวบรวมประชาชนชาวมลายูที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ จากการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะสงฆ์ ที่อาศัยอยู่ในเขตตุ้มบัต ผลปรากฏว่า หัวหน้าคณะสงฆ์

ทั้งหมดพร้อมทั้งสมาชิกในคณะสงฆ์สามารถพูดในภาษามลายูได้ดีมาก นอกจากภาษามลายูจะเป็นภาษาสื่อกลางในการรวบรวมประชาชนชาวมาเลเซียแล้ว ภาษามลายูยังเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันระหว่างประชาชนชาวมาเลเซียที่ถือว่าเป็นภาษาแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมากสำหรับชาวสยามในการเผยแพร่ศาสนาพุทธ จะเห็นได้ว่าศาสนาพุทธในประเทศมาเลเซียขึ้นอยู่กับลำดับที่สองหลังจากศาสนาอิสลามถึงแม้ว่าศาสนาอิสลามเป็นศาสนาอย่างเป็นทางการของประเทศมาเลเซียก็ตาม มาเลเซียให้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา จนกระทั่งภาษามลายูเป็นภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่ศาสนาพุทธในประเทศมาเลเซีย ส่วน **ทัศนะที่สอง** ให้ความเห็นว่า ภาษามลายูจะเป็นต้นเหตุที่ทำให้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความถดถอยเพราะใช้ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งหมายความว่ากระบวนการเรียนการสอนและสื่อก็จะใช้ภาษามลายู ยิ่งกว่านั้นจะมีระเบียบบังคับนักเรียนที่จะจบการศึกษาจะต้องผ่านเกณฑ์การสอบภาษามลายูด้วยในทุกโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งสำหรับชาวสยามเพราะว่ามีบางคำที่ชาวสยามไม่สามารถที่จะกล่าวได้ และมีบางคำในภาษามลายูที่ไม่ปรากฏหรือไม่มีในภาษาสยาม (ภาษาไทย) เนื่องจากภาษามลายูถือว่าไม่ใช่ภาษาแม่สำหรับชาวสยาม เพราะในชีวิตประจำวันชาวสยามจะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างกัน จนกระทั่งในการสอบก็จะประสบปัญหาและอุปสรรคซึ่งแน่นอนว่าคะแนนที่ได้รับก็จะไม่เท่ากับกลุ่มชาวมลายู

อิทธิพลของภาษามลายูและจีนในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย

สังคมของชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเขตตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย นั้น อาศัยอยู่ท่ามกลางสังคมมลายูที่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร รวมทั้งทุกอิริยาบถในชีวิตประจำวันและแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ก็จะใช้ภาษามลายูเป็นภาษาในการสื่อสารระหว่างกัน จะเห็นด้วยและจะรับหรือไม่นั้น ภาษามลายูได้มีบทบาทในชีวิตประจำวันของชาวสยามในทุก ๆ ด้าน ชนเผ่าต่าง ๆ ที่ไปสักการบูชาพระพุทธรูปที่วัดและการบริจาคทรัพย์โดยเฉพาะชาวจีนดั้งเดิมที่เกิดในรัฐกลันตัน ซึ่งเกิดอิทธิพลมาจากภาษาหนึ่งกับอีกภาษาหนึ่งที่มีอยู่ในสังคมโดยเฉพาะการผสมผสานระหว่างภาษามลายู ภาษาไทย และภาษาจีนฮกเกี้ยน

ภาษาไทยกลันตัน ส่วนใหญ่แล้วจะมีอิทธิพลมาจากคำศัพท์ในภาษามลายูและภาษาจีนฮกเกี้ยนมีทั้งเต็มสำนวนและในบางสำนวนเท่านั้น ซึ่งภาษามลายูที่พบบ่อยครั้งในสังคมชาวสยามคือ ภาษาที่ใช้ในการทำพิธีกรรมทางศาสนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาษามลายูกลันตัน	ภาษามลายูกกลาง	ภาษาไทย
SEMBAHYANG	SEMBAHYANG	ไหว้
TUAN	TUAN	ท่าน
BHIKKU	BHIKKU	พระภิกษุ
BANGUNAN	BANGUNAN	สิ่งปลูกสร้าง
DEWAN ORANG RAMAI	DEWAN ORANG RAMAI	สถานที่จัดพิธี/ห้องประชุมภายในวัด

ภาษาไทยที่ชาวมลายูและชาวจีนฮกเกี้ยนในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ใช้กัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาษาไทยกลันตัน	ภาษาไทย
CHAU KHUN	เจ้าคุณ
PHRA	พระ
ACARN	อาจารย์
WAT	วัด
MENORA	มโนราห์

สำหรับสังคมมุสลิมมีการใช้ภาษาที่ผสมผสานกันระหว่างภาษามลายู ภาษามลายูฮกเกี้ยน และภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Asa uso ta lan ni I lai daripado teng sua

ประวัติดั้งเดิมของบรรพบุรุษของเรา คือ ท่านมาจากประเทศจีน

asa uso	:	ภาษามลายู
ta	:	ภาษาไทย
i lai	:	ภาษามลายูฮกเกี้ยน
daripado	:	ภาษามลายู
teng sua	:	ภาษาจีน

Chang lai nga tong kan uik di sabok

พวกเราเดินทางมากับเรือสำเภาที่ลอยลำอยู่ในسابัก

chang	:	ภาษาไทย
lai	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
nga	:	ภาษามลายู
tong kang uik	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
di Sabok	:	ภาษามลายู

การสนทนาในงานวิจัยชิ้นนี้คำที่พิมพ์ตัวหนาจะบ่งบอกถึงรูปแบบทางภาษาศาสตร์ในภาษามลายู ส่วนคำที่พิมพ์เอียงจะบ่งบอกถึงรูปแบบทางภาษาศาสตร์ในภาษาไทยยกเว้นต้นส่วนคำที่พิมพ์ธรรมดาจะบ่งบอกถึงรูปแบบทางภาษาศาสตร์ในภาษาจีนฮกเกี้ยนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

รัฐกลันตันถือเป็นรัฐหนึ่งที่ปกครองโดยพรรคอิสลาม มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์และศาสนา ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์และศาสนานั้นไม่ได้เป็นอุปสรรคในการพัฒนารัฐกลันตัน หากทว่ามีการร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และมีความสัมพันธ์ฉันพี่น้องที่แน่นแฟ้น โดยภาษามลายูเป็นภาษาราชการซึ่งเป็นภาษาที่มีบทบาทในการรวมตัว การสามัคคีของประชาชนในประเทศมาเลเซียที่มาจากความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ศาสนา และภาษา ตลอดระยะเวลา 15 ปีที่พรรคอิสลามปกครองรัฐ กลันตัน ไม่ปรากฏการบังคับกดขี่ข่มเหงและความอยุติธรรมในการนับถือศาสนาและการใช้ภาษาบรรพบุรุษของประชาชน แต่ในทางกลับกันรัฐบาลยังให้การสนับสนุนในการพัฒนาวัด โรงเรียนที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยบนพื้นฐานคำสอนของศาสนาอิสลามที่ยึดมั่นด้วยอัล-กุรอานและซุนนะห์นบีดังที่ครอบคลุมในคัมภีร์อัล-กุรอานซึ่งมีความว่า“สำหรับพวกท่านก็คือศาสนาของพวกท่านและสำหรับฉันก็คือศาสนาของฉัน” คำสอนนี้บ่งบอกว่าในศาสนาอิสลามไม่มีการบังคับในการนับถือและให้ความยุติธรรมต่อทุกชนชาติและศาสนาที่ต่างกัน

ภาษามลายูไม่ใช่แค่เป็นภาษาทางการและภาษาราชการเท่านั้นแต่ยังเป็นภาษาที่มีบทบาทและมีอิทธิพลกว่าสิ่งที่ได้กล่าวมา ประเทศมาเลเซียมีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ศาสนาและภาษา แต่สามารถนำพาประเทศมาเลเซียเท่าเทียมกับประเทศที่เจริญได้ ความเจริญจะไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากภาษาที่เป็นจุดศูนย์รวมที่เหมาะสมกับประเทศที่มีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์และภาษา ภาษามลายูได้แสดงให้เห็นว่าเป็นศูนย์รวมที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชาวมาเลเซีย จนกระทั่งความเจริญที่ประเทศมาเลเซียเกิดขึ้นกว่า 50 ปีมาแล้วหลังจากได้รับเอกราช

จากประเทศล่าอาณานิคมและได้กำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและภาษาราชการของประเทศ ได้ประสบผลสำเร็จในการทำให้ประชาชนชาวมาเลเซียเป็นมลายูนิยม ในจารึกสำนักนายกปี 2007 ซึ่งให้เห็นว่าทุก ๆ ประชาชนที่กำเนิดหลังจากที่ได้รับเอกราชนั้นสามารถสื่อสารภาษามลายูได้ดีจนกระทั่งประชาชนที่ไม่ใช่คนมลายูดั้งเดิมได้เกรตภาษามลายูดีกว่าคนมลายูดั้งเดิมเสียอีก

กลุ่มชาวสยามเป็นกลุ่มชนที่มีมากในอำเภอตุมปัต รัฐกลันตัน ภาษาบรรพบุรุษของชาวสยามคือภาษาไทย แต่ว่าด้วยการที่ชาวสยามได้อาศัยอยู่นานในรัฐที่คนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 คือคนมลายูและจีน ภาษามลายูได้ซึมซับไปในชีวิตประจำวัน ถึงแม้ว่าภาษามลายูเป็นภาษาราชการและภาษาแห่งชาติ ทุกกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนจะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารโดยอัตโนมัติ คนไทยพุทธส่วนใหญ่สามารถสนทนาและเขียนภาษามลายูได้อย่างดีและชาวสยามใช้ภาษามลายูในทุกกิจกรรมไม่ว่าในโรงเรียนและสำนักงานของรัฐ ชาวสยามจะไม่ลืมภาษาแม่ โดยการศึกษาเล่าเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่โรงเรียนและวัด รัฐบาลมาเลเซียให้โอกาสและให้การสนับสนุน ภาษามลายูจะถูกใช้ในบรรดาผู้นำโดยแพร่หลายและแสดงถึงศักดิ์ศรีขึ้นอยู่กับสถานะของแต่ละคน มีการใช้ภาษามลายูคละเคล้ากับภาษาไทย จีนฮ็อกเกี้ยนและภาษามลายู การคละเคล้าภาษาดังกล่าวเป็นสิ่งที่พิเศษและอิสระ เพราะไม่มีอำเภอใดที่มีการใช้ภาษาเช่นนั้น บรรดาผู้นำชาวสยามสามารถสนทนาได้ 4 ภาษาในเวลาเดียวกัน พระจะใช้ภาษาไทยในการเทศนาให้กับญาติโยมที่มาฟังธรรมะและบางครั้งบางคราวพระจะใช้ภาษามลายูในการอธิบายคำศัพท์ที่ยาก ๆ โดยปกติแล้วพระจะใช้ภาษามลายูในการยกตัวอย่าง

ด้วยการที่พระสามารถสนทนาได้หลายภาษาที่สำคัญๆที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซียและโลกปัจจุบันนี้ กลุ่มชาวสยามและชนชาวมาเลเซียเชื้อชาติยี่งที่มีลักษณะพิเศษเป็นของตัวเองถ้าจะเปรียบเทียบกับประเทศอื่นโดยเฉพาะพวกเขาโชคดีในด้านเศรษฐกิจและการทูต ถ้ามองต่อมิติสังคมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาษาบรรพบุรุษของพวกเขาคือภาษามลายู เมื่อรัฐบาลไทยตระหนักถึงการเรียนการสอนภาษามลายู รัฐบาลและประชาชนในชายแดนภาคใต้จะได้ผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ในด้านเศรษฐกิจ สังคมที่พูดภาษามลายูสามารถกระทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศดังเช่นประเทศมาเลเซีย บรูไน และอินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ พวกเขาสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ได้อย่างลึกซึ้งและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ปัจจุบันนี้สังคมในชายแดนใต้ไม่สามารถสนทนาได้อย่างดี ถ้าหากสามารถสนทนาภาษามลายูได้ก็แค่ภาษามลายู ถิ่นเท่านั้นคนอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ ในด้านอื่นอีกสถานะของภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาอันดับที่ 4 ของโลกนั้นจะพบเส้นทางที่สดใสสำหรับคนมลายูในอนาคตข้างหน้า

นโยบายของรัฐบาลไทยต่อภาษามลายูในจังหวัดชายแดนใต้ รัฐบาลหวาดระแวงต่ออารมณ์อยู่ของภาษามลายูมากเกินไปจนเกิดการกดขี่และพยายามลบล้างภาษามลายูในภาคใต้ด้วย

นโยบายรัฐนิยมไทย นโยบายดังกล่าวได้กลายเป็นเสียวนามและเป็นพิษต่อรัฐบาลเอง ทำให้เกิดวิกฤติและความไม่สงบในชายแดนภาคใต้

หากตระหนักอย่างใคร่ครวญจะเห็นว่าภาษามลายูเป็นปัจจัยหนึ่งและเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างสันติภาพในชายแดนภาคใต้ ถ้าหากว่ารัฐบาลให้สิทธิและโอกาสให้แก่ประชาชนในภาคใต้ เพื่อให้ภาษามลายูเป็นภาษาหนึ่งที่ต้องศึกษาและเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของประชาชนในภาคใต้ หากรัฐบาลให้สิทธิและโอกาสดังกล่าวอาจทำให้ความรู้สึกคับแค้นและหวาดระแวงต่างๆในเวลาที่ผ่านมานั้นจะหายไป สันติภาพที่แท้จริงก็จะเกิดขึ้น ความกลัวความหวาดระแวงของรัฐบาลต่อประชาชนในภาคใต้ก็จะหายไปเช่นกัน ประชาชนก็จะรู้สึกสงบบนฐานความมีอยู่จริงของความยุติธรรม ความสันติสุขและความเจริญก็จะประจักษ์ขึ้นมา

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

คำนวน นวลสนอง. ศึกษาพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของชนชาติไทยในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.

ฉันทัส ทองช่วย. ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส. วิทยานิพนธ์ อ.ด กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ซี. แมรี เทิร์นบูลล์. ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์และบรูไน. แปลโดย ทองสุข เกตโรจน์, 2540. ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมลายูในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. พระนคร :แพรวพิทยา, 2516.

ธวัช รัตนากิชาติ. ประวัติศาสตร์สี่จังหวัดภาคใต้. ศูนย์พัฒนาการศึกษา 2, ม.ป.ท., ม.ป.ป. อีรพงศ์ เพชรรัตน์. “แกะรอยกำแพงเข็ญม เคาตาร์ท ก็ร้อยปีความเป็นไทยไม่เคยสิ้น,” ผู้จัดการรายวัน.26-27 มีนาคม 2537.

อํารงค์ดี อายุวัฒน์. ไทยในมาเลเซีย. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2517.

ประสงค์ ชิงชัย. “สภาพทางเศรษฐกิจของบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียโดยสรุป ” วารสารภูมิศาสตร์. สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย 4 : 1-30 ; กรกฎาคม, 2522.

ปราโมทย์ ปราสาทกุล. “ ประชากรโลก 2003,” ประชากรและการพัฒนา. 24(1) : 5 ;ตุลาคม-พฤศจิกายน 2546.

บัญญัติ ยวนแหลและคนอื่น ๆ. “เยี่ยมคนไทยในกลันตัน,” รุสมิแล. 3 : 4-11 ; พุศิจิกายน –
ธันวาคม, 2517.

พันธ์ทิพย์ พันธุ์คำ. สหพันธ์มาเลเซีย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2525.

ยศ สันตสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการสร้างตำรา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ละออง ศรีสุคนธ์. ไปป็นัง-มลายู. พระนคร : เขษมบรรณกิจ, กระทรวงสหกรณ์ , 2501.

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
, 2507.

ฮอลล์, ดี.จี.อี. ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. แปลโดย คุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา
และคนอื่น ๆ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

หนังสือต่างประเทศ

Alias Muhammad. 1977. *Intelijensia Melayu Kelantan: satu pandangan awal*. Kota
Bharu: Mohd Nawı Book Store.

Alias Muhammad. t. *Kelantan: politik dan dilemma pembangunan*. Kuala Lumpur:
Utusan Melayu.

Archambault, C. 1957. A preliminary investigation of the Sam sam of Kedah and Perlis,
terjemahan oleh Peacock, B. A. V. *Journal of Malaysian Branch of the Royal Asiatic
Society* 30: 75-92.

Asmah Hj. Omar. 1982. *Language and Society in Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan
Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1986a. *Bahasa dan Alam Pemikiran Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan
Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1987. *Malay in its Sociocultural Context*. Kuala Lumpur: Dewan
Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1991. *Bahasa Melayu Aband ke-16: Satu Analisis Berdasarkan Teks
Melayu Aqa'id al-Nasafi*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1995. *Rekonsruksi Kata dalam Bahasa Melayu Induk*. Kuala Lumpur:
Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj.Omar. 1978. *Pengajaran Bahasa Malaysia Dalam Konteks Perancangan
Bahasa Kebangsaan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Awang Sariyan. 1984. *Isu-Isu Bahasa Malaysia*. Petang Jaya: Penerbit Fajar Bakti.
- Banks, David J. 1983. *Malay kinship*. Philadelphia: Institute for the Study of Human Issues.
- Cheah Boon Kheng. 1981a. Social banditry and rural crime in North Kedah, 1909-1929. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 54: 98-130.
- Cheah Boon Kheng. 1981b. Jenayah-jenayah di sempadan Kedah-Siam di antara tahun-tahun 1900-1920-an. Konvensyen Sejarah Negeri Kedah. Anjuran Kerajaan Negeri Kedah Darul Aman. Wisma Negeri, Alor Setar. 28-1 Disember 1981.
- Ghulam-Sarwar Yousof. 1982. Nora Chatri in Kedah: a preliminary report. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 55: 53-61.
- Golomb, Louis. 1976. *Ethnicity and socioeconomic adaptation in a Kelantanese Thai enclave*. Stanford University, Ph. D.
- Gullick, J.M. 1983. Kedah 1821-1855: years of exile and return. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 56: 31-86.
- Ishii, Yoneo. 1993. *Sejarah Sangha Thai: hubungan Buddhisme dengan negara dan masyarakat*, terjemahan Mohamed Yusoff Ismail. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Kerajaan Malaysia. 1995. *1991 Banci penduduk dan perumahan Malaysia: laporan penduduk negeri, Kelantan; Terengganu; Pahang; Johor; Melaka; Negeri Sembilan; Selangor; Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur; Perak; Kedah; Pulau Pinang; Perlis; Sarawak; Wilayah Persekutuan Labuan; dan Sabah*. Kuala Lumpur: Jabatan Statistik.
- Kobkua Suwannathat-Pian. 1986. The 1839-41 settlement of Kedah: the Siamese compromise. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 59: 33-48.
- Mohamed Yusoff Ismail. 1990. Buddhism among the Siamese of Kelantan: minority religion in a Muslim state. *Jurnal antropologi dan sosiologi* 18: 55-69.
- Mohamed Yusoff Ismail. 1990a. Membuat pahala sebagai ritus kebiaraan di kalangan penganut agama Buddha di Kelantan. *Sarjana* 6: 51-67.

- Mohamed Yusoff Ismail. 1995. Buddhisme dalam persekitaran Islam: adaptasi sosial dan budaya biara Buddhis di Kelantan. Dlm. Mostafa Kamal Mokhtar et. al. (pnyt.). *Karya Darma II: kemanusiaan dalam pembangunan*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohamed Yusoff Ismail. 1996. Pengaruh Siam dan Buddha terhadap sistem kepercayaan tradisional Orang Melayu Kelantan. *Akademika* 49: 23-37..
- Nik Safiah Karim and Friend. 2008. *Tatabahasa Dewan Edisi Baru*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Noor Aini Saad. 1982. Kedatangan orang-orang Thai ke Baling, Kedah, hingga 1950. Dlm. Kratoska, P.H. (pnyt.) *Penghijrah dan penghijrahan*. Pulau Pinang: Universiti Sains Malaysia.
- Winzeler, Robert L. 1985. *Ethnic relations in Kelantan: a study of the Chinese and Thai as ethnic minorities in a Malay state*. Singapore: Oxford University Press, East Asian Social Science Monographs.